

Дебати ПО-КИЇВСЬКИ

№6, вересень 2009 року

*Вітаємо з Днем народження
Олександру Матвійчук!!!*

Дорога наша Леся!

Вітаємо тебе з Днем народження!

В цей день хочеться ще раз сказати
наскільки ми тебе любимо та поважаємо...

Адже ти не просто Президент
нашої організації,
а й наш мудрий наставник!

Нехай же здійснюються усі твої мрії,
хай поруч завжди будуть вірні друзі,
кохані та близькі люди!

І пам'ятай, що дружня дебатна спільнота
тебе любить і завжди підтримає!!!

*Боярський Назарій,
київські дебатири
та дебатири всієї України!*

А судді хто?

Чи може існувати насправді об'єктивне та справедливе суддівство? Саме так це питання пройшло крізь увесь тренінг по суддівству, який відбувся 12 вересня 2009 року в м. Києві.

Наскільки люди (і судді також) бувають відмінними один від одного? Це нам продемонстрував Назарій Боярський своїм першим творчим завданням: без допомоги ножиць треба було зробити з листа паперу малесеньку людинку. Завдання і технологія були єдиними для всіх, а ось що одержали...

Безумовно, у кожної людини (і судді також) своя творча бурхлива уява, тому наші «людинки» виявилися дуже не схожими одна на одну, а деякі – навіть на людину. Саме так відрізнялися переконання присутніх на те, що повинен знати, відчувати та вміти суддя. Але ці розбіжності бачення спонукали нас до плідної колективної праці. Обговорення всіх сторін і особливостей однієї проблеми дозволило кожному учаснику більш об'єктивно відноситись до оцінювання гри. При аналізі теорії наші розбіжності в поглядах та яскравий індивідуалізм кожного з учасників дозволили прийти до більш глибоко розуміння

міри відповідальності судді за винесене рішення.

Після ще деякої теоретичної підготовки Костя Задоя закріпив її практично шляхом спільного перегляду і аналітичного розбору гри. У ході цього процесу ми зрозуміли, що судді, оцінюючи гру, іноді приходять до одного голосного висновку, але мотиви рішення кожного судді можуть бути зовсім різними, а іноді навіть протилежними.

Всі учасники були дуже задоволені тренінгом, багато чого сподобалося і запам'яталося кожному з нас. Але залишилось питання: як зробити, щоб об'єктивність судді була найменш суб'єктивною? Над цим ми і прагнемо працювати, вдосконалюючи всю систему в цілому.

Зарецька Лідія

Інтерв'ю з Світланою Рогановою

**Зустріч з Рогановою Світланою – це приємна подія!
Завжди усміхнена, бадьора, активна –
саме така наша вереснева «Зірка відділення»,
добре відома київським дебатерам
як гравець, суддя, кореспондент нашого бюлетеню
та просто чудова дівчина!**

Привіт, Світланко! Ти одна з небагатьох дебатерок-білявок. А дебати – це інтелектуальна гра. То ж признайся ти дебатувати спеціально?

Світлана: Так, мені подобається ламати стереотипи! В цьому є щось захоплююче...

Тоді ти просто зобов'язана розказати свій улюблений анекдот про білявку!

Світлана: Ой, тяжке питання... Я взагалі-то не запам'ятовую анекдотів, бо в них забагато інформації!

Гарно☺ Тоді розкажи нам як ти потрапила в дебатний рух.

Світлана: О, це така цікава історія! Пішла я якось зі своєю подругою в кафешку пити каву. В неї задзвонив телефон. Це був її друг – Максим Нагорний, - який, скажімо так, запропонував їй по вболівати за нього на міжнародному дебатному турнірі «Kiev Open». Вона запитала в нього чи можна взяти з собою подругу. Цією подругою була я. Я прийшла на Турнір, побачила як класно грає Макс Нагорний, яка взагалі панує атмосфера на дебатному Турнірі. Мені дуже сподобалось і я захотіла теж спробувати.

І на якому ж заході вперше зіграла?

Світлана: КМДЛ – Осінь (Київська Міська Дебатна Ліга – ред.). Я довго просила Лесю (Олександра Матвійчук – ред.), щоб не грати. Так страшно було...

Але Лесь змусила?

Світлана: Ні, не те щоб змусила... Вона сказала, що якщо ви прослухали тренінг, то це означає, що ви маєте грати. Тобто, в мене не було альтернативи!

А що найбільше приваблює в дебатах як грі?

Світлана: Я думаю, що для кожної людини це щось особливе. Але для мене це перш за все – азарт гри. Для мене важлива саме емоційна сторона гри та здоровий спортивний інтерес.

Ти багато працюєш в Київському відділенні ВМГО «Дебатна Академія». Чим саме займаєшся?

Світлана: Я не вважаю, що багато, є люди, які працюють більше! На разі я займаюсь бюлетенем «Дебати по-київськи», була задіяна в організації «Kiev Open» та іншим.

Ти одна з постійних учасниць тренінгів для суддів і вже нарізі займаєшся дебатним суддівством. Тобі подобається бути суддею?

Світлана: Коли я починала грати, то думала, що бути суддею дуже класно. Мені здавалось, що суддя – це власне та людина, заради якої відбувається сам процес гри. Але згодом, коли почала судити сама, я зрозуміла, що роль судді є складною, оскільки на суддю покладено багато відповідальності і що суддівське рішення ні коли не може задовольнити всі команди.

Який твій найяскравіший спогад пов'язаний з дебатами?

Світлана: День Нептуна на Літній Дебатній Школі в Бердянську (про Школу див. №5 бюлетеню «Дебати по-київськи» - ред.). Я просто згадую тих хлопчиків, на яких біжить Костя Решетняк, які з трепотом в горлі казали «Вони вб'ють нас!» І, звичайно, одного з найяскравіших героїв того свята – Іллю Самошкіна, який міг би отримати Оскара за неперевершено зіграну роль Русалоньки.

Що ти хотіла б сказати на останок нашим читачам?

Світлана: Що дебати – це не тільки гра, а й люди, з якими ти спілкуєшся і те, як ти з ними спілкуєшся!

Ну а мені на завершення нашої розмови хочеться побажати тобі, щоб ти завжди зустрічала гарних та сповнених енергії людей та щоб дебати завжди приносили задоволення! Сил тобі, натхнення та успіхів!

**Спілкувався з зіркою
Боярський Назарій**

10 дней в Киеве: из опыта двух тренингов

Когда меня попросили провести тренинги для киевских школьников, моя первая мысль была такая – без проблем, это будет легко и просто. За плечами уже более 11 лет проведения семинаров и мастер-классов по дебатам в разных городах и странах, казалось бы, чего переживать и бояться? Тем не менее, опыт ведущего тренингов говорил, что ни одна встреча со школьниками не похожа на другую. Да и к тому же новый формат дебатов предполагал определенную новизну....

Первый тренинг проходил в Украинском гуманитарном лицее. Об этом учебном заведении я был наслышан от своих давних знакомых в Украине, в разное время учившихся в нем – Андрея Чеснокова, Константина Задоя, Александры Матвийчук. Предполагалось, что у нас на занятии будут около 20 человек-новичков с разным уровнем владения английским языком. Тем не менее, увиденное превзошло все ожидания – в зале собралось около 35-40 человек, поэтому пришлось многие вещи корректировать по ходу.

Сразу, что бросилось в глаза – это то, что многие учащиеся владеют английским языком как родным. Мне, участнику семи чемпионатов мира по дебатам среди школьников, редко приходилось видеть столько свободно говорящих по-английски детей в одном зале. Сразу подумалось о том, что уже на базе этого лицея можно сформировать две-три национальные сборные команды Украины для участия в предстоящем форуме программы «Дебаты» в Нидерландах.

Конечно, в группе сразу выделились и те, кто уже имел, пусть и небольшой, опыт дебатиования, но новички просто поразили своей активностью. Конечно, многие, неплохо владея иностранным языком, не могут пока использовать его в такой активной форме речевой деятельности, как дебаты. На тренировочной игре на простую тему выявились трудности с тем, чтобы опровергнуть аргумент, используя свои оригинальные идеи, тяжело было понять структуру аргумента и пути ее применения в реальной публичной дискуссии. Считаю очень важным для «Дебатной Академии» привлечь этот ценный человеческий ресурс к академическим дебатам на английском языке, стимулировать детей участвовать в европейских и международных форумах по дебатам, развивать их таланты именно в дебатной сфере. Эти учащиеся уже сейчас осознают себя будущей элитой Украины, поэтому стимулирование их к занятию профессиональными дебатами будет способствовать и их личному карьерному росту и успеху всего дебатного движения в Украине.

Тренинг в лицее №100 на Подоле отличался от первого тем, что там было еще больше учащихся – около 50-60 (!) и большинство из них было знакомо с технологией дебатов. Поэтому нашей задачей было, провести несколько демонстрационных упражнений на развитие навыков ведения дебатов именно в новом всемирном формате и проведение показательных дебатов с постоянными судейскими включениями опытных экспертов – Константина Задоя (Украина) и Корнелиу Чиримпея (Молдова).

На стадии упражнений выявилось сразу то, что школьникам следует активно работать с интерпретациями резолюций, на тренировочных играх дебатировать не только закрытые темы (в которых они научились ориентироваться), но и полузакрытые (предусматривающие определенную степень свободы при интерпретации). Особенно мне запомнилась учащаяся лицея Симона – ее интерпретация темы «Тюрьма – не место для ребенка» показалась самой оригинальной. Также на упражнении, тренирующем навыки ответа на пункты информации, проявилось и то, что далеко не все пока чувствуют себя уверенно в таких форматах, где нет отдельных раундов перекрестных вопросов. Наличие пунктов информации заставляет участников постоянно быть включенными в обсуждение и быстро реагировать на задаваемые запросы.

Тренировочная игра с «онлайновыми комментариями» судей позволила всем нам посмотреть на сильные и слабые стороны освоения нового формата. Учащимся удавалось изложить свои основные аргументы, но структура выступлений и искусство слушать, слышать и опровергать оппонентов могли бы быть значительно лучше. Тем не менее, несмотря на большое количество участников, мотивация и желание участвовать в дебатах были видны невооруженным глазом. Очень важно достигнуть того, чтобы эти глаза горели и дальше и многие из участников тренинга продолжали свой долгий путь на дороге к вершинам дебатирования сначала в Киеве, затем во всей Украине и далее уже в Европе и мире в целом.

Сергей Наумов
(Санкт-Петербург),
тренер международного класса по дебатам,
член Совета директоров
Международной образовательной ассоциации
«Дебаты» (IDEA)

II Дебатна школа в НаУКМА

Метою цьогорічної Дебатної школи, що проходила 26-27 вересня, було навчити всіх бажаючих моголянців грі в дебати та розвиток їх риторичних навичок.

Навчання складалося з двох частин, що відповідно розподілили між собою два вихідні – теоретичний матеріал та практична підготовка. Тренером Школи був Боярський Назарій

Щодо першого дня можна сказати, що він додав ентузіазму та інтересу до дебатів в цілому. Не знаю, чи це залежало від палаючих очей організаторів, чи цікавості дебатів як таких, але на другий день хотілося просто летіти туди!

У навчанні були використані цікаві вправи, що повертали наше мислення у незвичний бік, даючи змогу розгледіти більше, ніж зазвичай. Кожен міні етап Школи зустрічався з радістю та живим інтересом. Мені особисто дуже сподобались питання, на які не було правильної відповіді, тобто вони зумовлювали опис нашого сприйняття поведінки інших людей (як-то історія про невірну мертву Королеву – хто знає, зрозуміє).

Не менш важливим, на мою думку, було розкриття ролі дебатів у сучасному житті. Дебати розвивають такі вміння як критичне та структурне мислення, риторичні навички та комунікабельність. Хороший дебатер краще повніше бачить картину світу – великого та того, що безпосередньо навколо нього – він чіткіше робить висновки, ясніше й зрозуміліше виражає свої думки, тому може не боятися, що його не почують. Один з особливих принципів дебатів, що відрізняє його від звичайної дискусії, це заборона перебивати (не рахуючи використання пунктів інформації, які можна регулювати). Це розвиває повагу до чужої думки; розмова з дебатером зазвичай комфортніша, бо це є його професійною сферою діяльності!

Дуже правильним я вважаю навчальний підхід, коли нам не називали чіткі складові певних понять та категорій, а просили самим визначити їх якомога більше, а потім виділяли найголовніші та власне правильні. Кожен термін розбирався, пояснювався. Це дало змогу учасникам чіткіше зрозуміти суть даних термінів та складових.

Формат, який ми вивчали протягом Школи – це Британський формат Парламентських дебатів, простіше кажучи – Британка. Учасникам розповіли історію виникнення, пояснили основні принципи, правила, традиції та провели показову гру за цим форматом, залучивши як досвідчених дебатерів, що пройшли I Дебатну школу в НаУКМА, так і нових учасників II Школи.

Також, як невід’ємну частину дебатів, нам розкрили такий вид мистецтва, як ораторство. Був проведений майстер-клас, що мав у собі освітлення принципів передачі інформації, її сприйняття та «розбору польотів» самої структури інформації.

За проведення цього цікавого заходу ми маємо бути вдячними таким людям, як Молчанов Сергій, Боярський Назар, Меметова Айше, Скрипник Олена, Яровій Андрій, Зозуля Станіслав та іншим особам, що активно допомагали у створенні проекту та приймали безпосередню участь у ньому. Браво!

Авраменко Валерія

Kyiv Open: як все було...

Напевно кожен дебатор з нетерпінням чекає на початок осені, щоб спробувати свої сили у Міжнародному дебатному турнірі «Kyiv Open».

Без сумнівів можна сміливо стверджувати, що захід відбувся на славу. Про це свідчили і переповнені емоціями враження гравців і задоволені посмішки організаторів і зацікавленість та уважність суддів. Від щирого серця хочеться привітати Дашу Журавську та Сергія Кучко з перемогою! Це далеко не перша, проте цілком впевнені, що й далеко не остання ваша перемога!

Та зрозуміло, що краще за безпосереднього учасника події ніхто про неї не розкаже. Тож ми вирішили поспілкуватися на цю тему з Анною Наставною, гравцем команди «Non pluribus impar» і членом організаційного комітету Kyiv Open.

Якщо я не помиляюся, це твій перший англomовний турнір, чому взагалі вирішила взяти участь?

Аня: Один друг давно колись навчив мене «capre diem», що в перекладі з латини означає «ловити момент»; саме ця риса допомагає людині бути щасливою та насолоджуватися кожною хвилиною життя. Так як цей вислів став моїм життєвим принципом, не важко здогадатись, що взяти участь в турнірі мене зумовили не амбіції, не важливість практики англійської мови, а жага до нового: до нових емоцій, вражень, до нових знайомств, до дебатного адреналіну – до всього того, що робить життя насиченим та кольоровим. Також однією з мотивацій пограти на турнірі була зустрітися і гарно провести час з друзями та всією дебатною спільнотою, - з життєрадісними цікавими особистостями та просто гарними (кльовими) людьми.

Напевно важко було дебатовати англійською? Що можеш порадити тим, хто так і не відважився?

Аня: Щиро кажучи, то так, важко, але «Fortes fortuna adiuvat» чи українською – «Світ належить відважним»! А якщо прозаїчно, то важкувато було спочатку, адже для мене це був перший англomовний турнір, а для моєї тіммейт Лариси перший раунд турніру був взагалі першим дебатним раундом в житті. Та завдяки гарній командній грі (Лара кльово знає англійську, я – дебати, а ці знання ми переймали одна в одної), ми досягли хороших результатів. Тим, хто завжди відкладає справи «на завтра», хто так і не відважився, аргументуючи, що зіграють пізніше, коли краще підготуються чи підучать англійську, чи більше попрактикуються тощо, раджу «ловити моменти», здобувати досвід, грати попри всі упередження.

Що запам'яталося найбільше?

Аня: Тяжко відокремити щось одне. Скористаюсь прийомом «потік свідомості» та образно опишу, що запало в душу. «Зелений день» чи «День Св. Патрика восени по-дебатному»,

кумедні помічники головного судді та сам головний суддя в темних сонцезахисних окулярах; жадане смачнуче з карамеллю морозиво, куплене Кірюшою Шиманською для мене; теплохід, вечірній Київ, багато веселих дебаторів, Машина гітара та чудова гра на ній одного з дніпропетровських дебаторів Дані, пісня групи "Високосний год" «Лучшая песня о любви»; прощання з Кірюшою та небажані нестримні сльози; прохолодний ранок в суботу; дуже миленькі українські мультфільми між раундами; 1-е місце в 3 раунді, коли головним в колегії суддів був Рідіан Морган; екскурсія Толі Пікуля та «Іжачок в тумані» - не подумайте, це просто київський пам'ятник; «фан-зона» на фіналі турніру; довгоочікувана перемога української команди; голуб та легкий сум і спокій на серці, що все позаду...

Нагадаємо нашим читачам, що у турнірі "Kyiv Open" ти була задіяна і як безпосередній учасник, тобто гравець, і як член Оргкомітету. Напевно нелегко організовувати турнір такого рівня?

Аня: Для мене скоріш за все було складно поєднати в собі 2 ролі – гравця та організатора. Дякувати Оргкомітету, що увійшли в моє становище та дали можливість безпосередньо на турнірі віддати себе повністю грі.

І на кінець, хочеться попросити тебе звернутися до наших читачів з побажанням...

Аня: Шановні дебатори, читачі, друзі! Майте «щастя бачити зорі навіть у буденних калюжах на життєвих шляхах»! Пориняйте у світ дебатів та отримуйте задоволення від гри, організації турнірів та інших заходів, зустрічей з однодумцями! Не піддавайтесь осінньому смутку, адже скільки дебатних заходів планується – залучайтесь! І живіть! живіть «тут і тепер», кожну хвилину, без краплі жалю за минуле та без страху за майбутнє, і радійте життю!

Штатний шпiон міжнародного рівня
Світлана Роганова

Дебатний гороскоп на жовтень

Овен (21.03 - 20.04)

Зірки радять вам контролювати свої емоції, у іншому випадку ви ризикуєте бути покарані суддею за нетактовну поведінку по відношенню до своїх опонентів.

Телець (21.04 - 20.05)

В цьому місяці особливо успішними виявляться подорожі, так що хутчіше пакуйте валізу та їдьте за перемогою в Харків на турнір «Перша столиця».

Близнюки (21.05 - 21.06)

Місяць кохання та романтичного натхнення. Використовуйте цю можливість відповідно наявних обставин. У цей період краще податися у літературний гурток ніж у дебатний клуб.

Раки (22.06 - 22.07)

Для раків настав час великих фінансових потоків. Тож бажаємо вам непогано заробити. І не забувайте, що найкраще витратити гроші на друзів-дебатерів!

Лев (23.07 - 23.08)

Більше комунікабельності і коректності, іноді, для того, щоб щось отримати, варто лише ввічливо попросити про це. Не бійтеся звертатися до оточуючих по допомогу, вони не відмовляться.

Діва (24.08 - 23.09)

Діви постраждають від осінньої депресії, при чому вона буде проявлятися і в професійній сфері, і в особистих відносинах. Майте терпіння, скоро ситуація зміниться на краще.

Терези (24.09 - 23.10)

У вас є унікальна можливість проявити ініціативу і розкритися перед знайомими у новому амплуа. Головне, не вагатися, а мати тверду віру у свої ідеї.

Скорпіон (24.10 - 22.11)

Безпідставний позитив скорпіона буде дивувати оточуючих. Проте якщо на душі приємно, то не має значення, яка погода надворі.

Стрілець (23.11 - 21.12)

Починається дуже напружений період у діловій сфері, який буде тривати до кінця року, тож запасіться силами та не розтрачайте енергію на дрібниці. Сміливо беріться за глобальні проекти!

Козеріг (22.12 - 20.01)

Вашим друзям і знайомим буде здаватися, що вам неймовірно щастить цього місяця. І лише ви усвідомлюєте, що вдача – результат сумлінної попередньої праці.

Водолій (21.01 - 18.02)

Перш ніж братися за роботу, дайте відповідь на питання, якого результату ви від неї чекаєте. Це допоможе вам запобігти марного витрачання власних зусиль і більш чітко окреслить мету.

Риби (19.02 - 20.03)

Для риб настав період активних змін, не бійтеся відходити від звичного образу. Вашу багатогранну особистість помітять і оцінять. ☺

Над бюлетенем працювали:

Назарій Боярський: м.т. 8-097-925-888-1,
e-mail: n.bojarskiy@gmail.com
Дмитро Стретович: м.т. 8-068-803-24-97,
e-mail: Str_ukrainian@mail.ru

Світлана Роганова: м.т. 8-063-436-38-62,
e-mail: roganova90@mail.ru

Кореспонденти та експерти